

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt 18.10.2018 lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yksityisteistä. Asetusluonnos koskee erityisesti yksityistien rakentamiseen ja kunnossapitoon myönnettäviä valtionavustuksia.

Maa- ja metsätalousministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa on tavoitteeksi asetettu säädösten sujuvoittaminen. Yksi tämän tavoitteen toteuttamistapa on purkaa niitä normeja, jotka eivät täytä nykyajan tarpeita tai jotka katsotaan muutoin haitallisiksi tai hallinnollista taakkaa lisääviksi. Yksityistielain kokonaisuudistuksen tavoitteena on modernisoida ja yksinkertaistaa muun ohella yksityistieverkon kehittämiseen ja kunnossapitoon myönnettävän valtionavustuksen ehtoja.

Maa- ja metsätalousministeriö kannattaa esitystä, jonka mukaan yksityistielain mukaisten avustusten myöntäminen esitetään jatkossakin sisällytettäväksi ELY-keskusten tehtäviin. Avustusedellytyksistä ei säädettäisi enää valtioneuvostonasetuksessa niin yksityiskohtaisesti kuin tällä hetkellä. Avustuksen määrä ja edellytykset avustuksen saamiseen jäisivät pitkälti ELY-keskusten harkintaan. ELY-keskukset voisivat itsenäisesti päättää, millä ehdoilla ne käyttävät liikenne- ja viestintäministeriön niille vuosittain osoittaman määrärahan yksityisteiden avustamiseen.

Asetusluonnoksen mukaan tienpitoon myönnettävän valtionavustuksen kriteerit sekä rakentamiseen että kunnossapitoon muuttuvat yksinkertaisimmiksi, mikä mahdollistaa nykyistä suuremman harkinnan rahoituspäätösten tekijälle. Tienpidon avustuksista säädettäisiin vain yleisellä tasolla 2 §:ssä ja lähinnä silmällä pitäen niitä tilanteita, joissa avustuskelpoisten teiden määrä kasvaa, mutta avustuserärahat eivät riitä vastamaan tarvetta.

Valtionavustuksen myöntäminen sekä tien rakentamiseen että kunnossapitoon on kannatettavaa. Maa- ja metsätalousministeriön huolena on, että kun yksityistielaki mahdollistaa tien kunnossapidon rahoittamisen myös pelkästään käyttömaksupainotteisesti, ei tien ylläpitoa varten ole olemassa vuotuisia kunnossapitovaroja. Käyttömaksuilla katetaan yleensä vain se tien kunnossapidon lisäkustannus, joka

tiekunnalle aiheutuu tien osakaskunnan ulkopuolisten tahojen tien käytöstä. Tieosakkailla on kuitenkin edelleen päävastuu yksityistien kunnossapidosta sen käyttötarkoitustaan vastaavassa kunnossa.

Maa- metsätalousministeriö pitää tärkeänä, että ensisijaisiksi avustuskohdeiksi esitetään yksityisteiden parannushankkeita silloin, kun teihin liittyvät rakenteet erityisesti sillat ovat vaurioituneet.

Rahoituksen ehdot on tärkeää julkistaa hyvissä ajoin ennen avustuksenhaun avaamista, jotta tiekunnat pystyvät päättämään ryhtyäkö hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen ja että palveluiden tarjoajat voivat markkinoida hankkeita. Rahoitusehdoissa tulisi edellyttää, että yksityisteiden rumpujen ja siltojen sijoittaminen ja rakentaminen suunnitellaan ja toteutetaan siten, että vesieliöstön liikkumiselle ei synny esteitä ja jo syntyneet esteet puretaan.

Avustusprosentit ja käytettävissä olevat varat tulee olla riittävän suuret, jotta tiekunnat ryhtyvät tien parannukseen silloin, kun se tien käytön kannalta on tarkoituksenmukaista. Suomessa on yksityisiä teitä arviolta noin 350 000 km ja ne ovat osa maamme kokonaisväylästä. Yksityisteiden merkitys haja-asutusalueen liikenteelle ja erityisesti metsäsektorille on kiistaton. Tiekuntien aktivoiminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parannukseen vaatii resursseja myös ELY-keskusten tekemään tai rahoittamaan neuvontatyöhön, jotta ELY-keskuksilla on mahdollisuuksia kannustaa tiekuntia hyvään tienpitoon.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää hyvänä, että asetuksessa painotetaan tiekunnan velvollisuutta aina ilmoittaa muutoksista Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin. Mikäli tiekuntien ilmoitusvelvollisuus ei toimi käytännössä (esimerkiksi tiekunnan perustaminen), tulee pikaisesti miettiä, miten rekisterinpitäjän eli Maanmittauslaitoksen tehtävää voidaan helpottaa.

Maa- ja metsätalousministeriö huomauttaa, että ehdotetun asetuksen 2 §:n viittaus yksityistielain 3 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuun tiehen vaikuttaa hieman epäselvältä, koska kohta 9 määrittelee tiealueen. Yksitystien määritelmä on säädetty lain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa.

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Metsäneuvos

Marja Hilska-Aaltonen

eeva.ovaska@lvm.fi
kaisa.kuukasjarvi@lvm.fi

Tiedoksi